

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא וענינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו גזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודייגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו אזיה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תונמכי.

חזון יחזקאל
רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שישמליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ישמליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען
פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

תירוץ
זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלו"ך ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע
ונס אל אחת מן הערים האל וחי. אמרו (מכות י.): תלמיד שגלה, מגלין רבו עמו, דכתיב 'ונס אל אחת מן הערים האל וחי', עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא. אמר ר' זירא מכאן שלא ישנה אדם לתלמיד שאינו הגון, אמר ר' יוחנן הרב שגלה מגלין ישיבתו עמו, איני והאמר ר' יוחנן מנין לדברי תורה שהן קולטין וכו', לא קשיא הא בעידנא דעסיק בה והא בעידנא דלא עסיק בה, ע"כ. וקשה דלמה מגלין את הרב להמשיך ללמד לתלמיד שאינו הגון, ואם מפני שצריך לעשות לו דבר שיהיה לו חיות, א"כ מדוע לכתחילה אמרין שלא ילמוד עם תלמיד שאינו הגון, הרי גם בתחילה צריך ללמוד עמו ולעשות לו דבר שיהיה לו חיים, שהרי התורה מביא אריכות ימים. ועוד קשה במה דאמרין שלא ילמד אדם תלמיד שאינו הגון, דמנין יוכל הרב לידע מי הוא תלמיד הגון ומי לא. וי"ל שאם הרב רואה שהתלמיד מחזר תלמודו, ותמיד אינו פוסק מללמוד, הרי זה סימן שהוא ירא חטא, ובודאי הוא נחשב תלמיד הגון, ובאמת אם התלמיד היה עושה כך, ודאי לא היה בא לידי שגגת רציחה וחובת גלות, היות והתורה היתה מגנא ומצלא, וממילא עכשיו שבא לידי עבירה זו, הרי זה סימן שהרב לא בדק אחריו כראוי.
אלא דכשאנו רואים שעכשיו לאחר שבא מעשה לידו, הוא מתחרט על מעשיו ומתנהג כתלמיד הגון שמחזר אחר לימודו וכדומה, אז מגלין רבו עמו. ומה דאמרו דעבדינן ליה חיותא, היינו דוקא כשלומד לשמה, וכמו שמבואר בגמרא (שבת פח.) דלתלמיד שאינו הגון, אין התורה נעשית לו סם חיים. והיינו דרך כשלומד לשמה, אז יש סיבה להגלות עמו את רבו כדי שיהיה לו חיות, אבל אם אינו לומד תורה לשמה, אז אין סיבה להגלות עמו את רבו, שהרי ממילא לא יהיה לו חיות ע"י כך.

לע"נ הר"ר שלמה ב"ר אברהם צבי פלדמאן ז"ל י"א צ"כ תמוז
לענות נפש. ב' במסורה, כאן, ואידך 'על מחלת
 לענות' (תהלים פח:א). ונראה כפי מה שכתוב
 בספרים שקליפת 'מחלת' היא מפתה
 לעבירות. ולזה התקינו 'לענות נפש', להכניע
 קליפה זו.

ומקנה רב היו לבני ראובן ולבני גד. מה
 שהתעוררו עכשיו שיתן להם לאחווה, יראה כי
 ודאי אין לחשוד לשבטי יק שיתנו עיניהם
 בשביל ממונם ובהמתם להשאר בעבר הירדן,
 אמנם הרמב"ן כתב, שלכך הוזהרו על גיעולי
 מדין מה שלא הוזהרו במלחמת סיחון ועוג,
 לפי שארצם מנחלת ישראל הוא, לכך הוזהר
 אהרן 'בארצם לא תנחל וחלק לא יהיה לך
 בתוכם', ופירש"י שם אף בביזה, משא"כ
 במלחמת מדין ניתן לאלעזר חלק.

ובזה יובן מה שאמר עכשיו 'ויראו את ארץ
 יעזר' שהוא ארץ סיחון ועוג, כי מתחילה לא
 עלה בדעתם להסתפח בנחלת עבר הירדן, אבל
 עכשיו שראו כי לארץ סיחון ועוג יש לו דין

א"י, כפי דברי הרמב"ן, לזאת ערב לבם ואמרו 'עטרות ודיבון כו' הארץ אשר
 הכה ה' לפני עדת ישראל', כי עכשיו ראו כי מפי ה' שומה בפייהם שיש לו
 דין א"י לענין גיעול וכו', ולזה יותן את הארץ הזאת לעבדיך לאחווה.

לע"נ הג"ר שלמה ב"ר יוסף פלאצציק העילוי ממיצ"ט י"א צ"כ תמוז

מטות. טעם למה נקראים השבטים בשם "מטות", משום דאיתא בכתבי
 האר"י ז"ל, דיש ל"ב שערים לכל שבט - שער מיוחד לעלות במ תפילתם
 השמימה, ו"מטות" הוא מלשון הטייה, שעל ידי הנשיאים ראשי המטות -
 הוא הטיית עולם העליון למטה (נאות הדשא).

וכעין זה כתב בשם משמואל וז"ל: כ"ק אבי אדומ"ר זצללה"ה אמר שלכן
 נקראו הנשיאים "מטות", שהם מטין את העליונים לפנות לתחתונים.

נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך. ל"ל דבזה היתה
 השלמת משה רבינו ע"ה, שהיה מעלה ומתקן גם מידת הפחיתות של נקמה
 - לטוב, וכדאיתא בכתבי האר"י ז"ל דע"י כעס הקדושה, ניתקנו כל המידות.
 (נאות הדשא).

ויקצוף משה על פקודי וגו' החייתם כל נקבה וגו' ועתה הרגו כל זכר בטף.
 משמע מלשון הפסוק, דמקודם דקצף משה מדוע לא הרגו הנקבות, עדיין לא
 נצטוו להרוג גם "זכר בטף", דעדיין לא נצטוו אז להרוג הקטנים, רק אחר
 שלא הרגו הנקבות, אז בא הציווי להרוג גם הטף. וצ"ב הטעם.

אך איתא ברמב"ן, דבעת שישראל עושים תשובה, מקבלים האומות העולם
 את העונשים שהיו מוכן לישראל,
 לפי שהם גורמים החטא לישראל,
 עכ"ד. וכן היה כאן, דאחר
 שישראל עשו תשובה על החטא
 של שטים, נעשתה נקמה במדינים
 שהם גרמו את החטא.

והנה מה שהחיו את הנקבות, שהן
 הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם,
 זה היה ג"כ חטא, וכאשר קצף
 מרע"ה, אז בודאי עשו הפקודים
 ואנשי המלחמה תשובה על זה.
 לכן אמר "ועתה", ואין "ועתה"
 אלא לשון תשובה, כלומר לפי

תולדות חזון יחזקאל זצ"ל

פירושו של החזון יחזקאל על
 התוספתא, מחולק לשנים: 'ביאורים'
 לחוד, בהם מבוארים דברי התוספתא
 ולשונויה כפשוטם בסגנון צח וקצר.
 ו'חידושים' לחוד, אלו בירורי הלכות
 ודינים שהובאו בתוספתא ביחס
 ובהשוואה לאותן הלכות עצמן, כפי
 שנזכרו במשנה ובש"ס בבלי
 וירושלמי, כולל הסברים לדברי
 הראשונים ביחוד דברי רמב"ם
 הקשורים להן.

בזקנותו הצביע בעל חזון יחזקאל על
 שני המדורים האלה בחיבורו,
 והתבטא בדבריו, מי חכם ויבן זאת
 איזה מהם יותר נכבד וקשה לעשותו?
 והשיב: הביאורים. ומדוע? שכן
 בחידושים סו"ס אמרתי רק את מה
 שאני סבור ורוצה לחדש, ואילו
 בביאורים היה עלי להגיד את מה
 שבכונת התוספתא לומר.

אף היה משתבח בעובדא שהגרי"ז
 מברסק זצ"ל אמר לו אישית כי למד
 את כל הביאורים שלו לתוספתא.

שעשיתם תשובה, לכן עשו נקמה חדשה אשר לא
 נצטויתם מקודם, וזהו "הרגו כל זכר בטף", שהטף יקבלו
 העונש שהיה מוכן על הפקודים ואנשי המלחמה על
 החטא שהחיו הנקבות.

לע"נ הג"ר מרדכי פעטני זצ"ל י"א צ"כ תמוז

כל רודפיה השיגה בין המצרים. איתא בשם הרבי ר' בער
 זצ"ל דפירש פסוק זה כך, 'כל רודפי ה', שרודף אחר
 השגת התגלות ה', יכול להשיגה ביותר 'בין המצרים',
 כמשל המלך כשאיננו בביתו, יש ביכולת להגיע אליו
 בנקל יותר. והענין הוא, כי עשרים ושתיים ימים שבין
 המצרים, הם נגד עשרים ושתיים אונות התורה שעברו
 ישראל אז, כדאיתא במדרש איכה (איכה רבה א: ')
 שהקינות שהם מא' ועד ת' על רמו זה. וז"ל בתמוז הוא
 נגד אות א', שבו ביום נשתברו הלוחות המתחילים באות
 א' 'אנכי'. ותשעה באב הוא נגד ת', על שם 'תם עוונך בת
 ציון', ששפך חמתו על עצים ואבנים, וזה לשון 'בין
 המצרים' כמיצר מכאן ומיצר מכאן שאין להסתתר
 התפשטות, לא קודם המיצר וגם לא אחר תשעה באב,
 שכבר נתקן ונשלם הכל דייקא בימים הללו בתוך

ההסתר, כמו שראינו שדייקא אחר חורבן הבית, התחיל התפשטות והתרבות
 תורה שבעל פה ע"י התנאים והאמוראים שעמדו אחרי זה דוקא. וכמו
 שאמרו במדרש (תנחומא נח ג') שעיקר התגלות תורה שבעל פה הוא דייקא
 ע"י צער ויסורים, ועליהם נאמר (ישעיה ט:א) 'העם ההולכים בחושך ראו
 אור גדול'.

לע"נ הג"ר יוסף אליהו ב"ר יעקב שטיינער זצ"ל י"א צ"כ תמוז

**צו את בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם באים על הארץ כנען זאת הארץ
 אשר תפול לכם בנחלה לבנולותיה**. איתא במדרש (פכ"ג ה): מלמד שהראה
 הקב"ה למשה כל מה שהיה ועתיד להיות, הראה לו משבט דן עומד שמשון,
 וברק בן אבינועם מנפתלי, וכן כל דור ודור ודורשיו, דור דור ושופטיו, דור
 דור ומנהיגיו, דור דור ופושעיו, דור דור וצדיקיו, ע"כ. והדקדוק ידוע במה
 שאמרו 'דור דור ושופטיו', שה"ל לראות מקודם המנהיג ואח"כ הדור.

רק יובן לפי מה שאמרו (ר"ה כה): 'פתח בדורו כשמואל בדורו', וכמו
 שחסרון לראש הדור אם הוא פחות מן הדור, כן אינו ראוי להיות עליהם
 לראש אם הוא גדול מהם מאד, כי המנהיג צריך להיות לפי הדור, ואם הדור
 זוכה, נותן להם הקב"ה מנהיג טוב. וזה כונת המדרש (שיר השירים פ"א נ"ד):
 אמר לפניו רבש"ע הואיל ואתה מסלקני מן העולם, הודיעני מה פרנסים
 אתה מעמיד לישראל, אמר לו הקב"ה, משה על בני אתה צריך צווי, ועל
 פועל ידי אתה מצווי, עד שאתה מצווי על בני, צוה את בני על, ה"ד 'צו
 את בני ישראל ואמרת אליהם', כלומר תצוה את ישראל שיקיימו מצות ה',

ובהם יהיה תלוי איזה מנהיג יהיה
 להם, דהדור פועל על המנהיג,
 וכשישראל צדיקים הם
 מתרוממים ועולים, וכן שלוחיהם
 מתעלים עמהם, ועל כן הראה
 הקב"ה מתחלה הדור ואח"כ
 המנהיג.

לע"נ הר"ר משה ב"ר יעקב עקיבא שרייבר ז"ל
 י"א צ"כ תמוז

**איש כי ידר נדר לה' וגו' לא יחל
 דברו**. שמעתי ממ"ח הגאון [רבי

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר
 וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר**
 - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** -
 הר הזיתים, ר' **יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר
 המנוחות
 אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים
 צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
 gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

ב ראה בגליון מטות מסעי שנת תשפ"א גליון נ"ג במדור חזון יחזקאל שהארכנו בזה אם ארץ
 סיחון ועוג הוא ארץ ישראל.
 ג. לא מצאתיו.

א ז"ל הרמב"ן (במדבר לא:כג): הזהיר אותם עתה בהגעלת כלי מדין מאיסורי הגוים, ולא אמר
 להם זה מתחילה בכלי סיחון ועוג שלקחו גם שללם, והטעם, כי סיחון ועוג מלכי האמורי הם,
 וארצם מנחלת ישראל היא, והותר להם כל שללם אפילו האיסורים, דאמרו (חולין יז א) 'קדלי
 דחזירי אשתי להו', אבל מדין לא היה משללם, ולא לקחו את ארצם, רק נלקחו נקמתם הרגו
 אותם ולקחו שללם, ולכן נהג האיסור בכליהם.

תולדות הבן לאשרי ז"ע

רבינו בעל הבן לאשרי ז"ע, לאחר בורחו מגיא ההריגה בשואה, שימש כרב העיר וצלר בגרמניה הסמוכה לפרנקפורט, ובמשך שש שנים מסר עצמו למוען הכלל, ודאג לכל עניני היהדות שבעיר, ובפרט לחמשת אלפים נפשות ששהו אז לאחר השואה במחנה, דאג לבניית מקווה משוכלל, מצות עבור חג הפסח לכל האלפים נפשות, דבר שהיה כרוך בתקופה זו בקשיים עצומים ובמסירות נפש ממש.

אולם את עיקר זמנו הקדיש לעבודת קודש שהיתה נצרכת במיוחד באותם ימים קשים שלאחר המלחמה הנוראה, כאשר באו לפניו עגונות רבות שלא ידעו מה עלה בגורל בעליהן במשך שנות המלחמה האיומה, וכינס בית דין מיוחד בראשותו, כשהוא משמש כאב"ד לענין היתר עגונות.

רבינו חיפש בכל כוחו והשקיע מאמצים רבים שעות על גבי שעות בעיון ההלכה כדי להתיר עגונה בישראל, ועשה לילות כימים הן בגביית עדויות ושליחתם לגדולי התורה שעמדו איתו בקשר שהיו אז בגרמניה, והרבה לפלפל עמהם בהתייעצות הלכתית בדברים הקשים היתר עגונות הלכות גיטין וכדומה, ונשתמרו מתקופה זו הרבה שו"ת, ובמיוחד קשרי מכתבים בנושאים אלו עם גדולי התורה, אז התגלה גדלותו התורנית וסמכותו ההלכתית הכבירה, כאשר כח זכרונו האדיר היה להפליא, כשלא היו בידיו ספרים הנחוצים לנושאים מורכבים וסבוכים אלו, וכפי שמשתקף ממכתבים שהריץ אז לגוינט ולעוד ארגונים שהוא מחוסר ספרים, ומבקש שישלחו לו בחיפז ספרים, ועם כל זה הפליאו גדולי התורה את ההיקף העצום שגילה בגמרא ובפוסקים רבים בנושא היתר עגונות, והכל מתוך זכרונו הכביר.

הניח בכתובים חידושי תורה על כל התורה, עשרה ספרים רק על התורה, וכן חיבורים על נביאים כתובים וחמש מגילות וביחוד על תהילים, ועל מדרש רבה מדרש תנחומא ילקוט שמעוני אליהו רבה וזוטא, וחיבור ענק על כל מסכתות הש"ס, וכן שו"ת הלכה למעשה בכל נושאי ההלכה, ובפרט בעניני היתר עגונות. (ברכה משולשת)

לבית יעקב, ודרשו רז"ל אלו הנשים קלי הדעת, דצריך לומר להן דברים טובים ורכים, דאם לא כן יפחדו מלקבל עליהם עול מלכות שמים.

והנה שמעתי מר' שמואל ווגנר ז"ל, שהיה מורה צדק בעיר בילגוריא, דבתחילת הפררו של האיזביצער מקוצק, והתחיל האיזביצער לנהל עדה בפני עצמו, פעם אחת הלך ר' שמואל לקוצק, והדרך היה לעבור עיר איזביצער, וזה היה קודם חג השבועות, שבפולין מתחיל להאיר בשעה שתיים הבוקר, ובבואו אז לאיזביצער, נכנס לבית המדרש ונטל ידיו ועמד תחת התנור הגדול כדרך הקוצק להיות נחבא אל הכלים ואמר ברכת התורה. אחר איזה רגעים נכנס האיזביצער בקול רעש והלך עד למעלה אצל ארון הקודש וסידר ברכות השחר בהתלהבות עצומה, אחר שגמר, הלך האיזביצער אל הר' שמואל ונתן לו לחיצה בכתפיו באמרו: 'שמואל בני! אתה צריך פרנסה! ותיכף נשתמט הר' שמואל מפניו, ואמר 'אנחנו צריכים רבי שיוכיח אותנו בדברים הקשים כגידין, ולא שילחוץ כתפתינו'.

היוצא לנו מזה שכן הוא דרך גדולי ישראל לחפוץ ברברים קשים דוקא, אבל פשוטי עם כנשים צריך לאמור להם דברים רכים. וזהו שאמר הכתוב **וידבר משה** - צדיק הדור, 'אל ראשי המטות' דברים קשים כגידין, אבל 'לבני ישראל' - לפשוטי עם, 'לאמור', אמירה רכה.

וממשיך הכתוב: 'זה הדבר', אל ראשי המטות אומרים: 'כך מוכרחים לעשות אפילו במסירות נפש, 'זה הדבר!' כך צריך להיות. אך 'לבני ישראל' הפשוט אומרים: 'אשר צוה', 'דאשר' הוא מלשון התחזק, מלשון (גיטין לד.) 'אשור הבו לה'. 'רצוה' הוא מלשון צותא, כלומר יש לך שותף שיעזור לך, והוא הקב"ה שיעזור לך באם תשתדל מצדך לעשות המצוה, יחזק אותך שתוכל לעשות ולקיים, אמן כיה"ר.

לזכות ח.ח.ח.ב.ל לזוה"ג בקרוב ובניקל

אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי מטה מנשה ויאמר אליהם אתם שמרתם את כל אשר צוה אתכם משה ועתה פנו ולכו לכם לאהליכם. (יהושע כב:א). לכאורה קשה, הלא לא נכבשה עוד כל הארץ, ומשה הלא אמר (במדבר לב: כט) "ונכבשה הארץ לפניכם ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחוזיה".

אלא ראייה מכאן להא שכתוב בשו"ת הרא"ש (כלל ל"ה אות ט') וז"ל: וגם תנאי בני גד ובני ראובן, מילתא דפשיטא היא דאם אמרו יהושע וישראל אין אנו צריכים להם, דהיו פטורים מתנאי שהתנה עמהם משה לעבור חלוצים לפניהם, ולא היו מפסידים בשביל זה נחלתם בעבר הירדן. ומהתם ילפינן לכל התנאים, שמחילת התנאים הרי זה כקיומם.

עשה להם כמדון. (תהלים פ"ג). כשם שבמלחמת מדין כתיב "ולא נפקד ממנו איש" (במדבר לא: מט), כך אנו מבקשים גם עתה כאשר כל הגוים באים עלינו למלחמה, שלא יפקד ממנו איש.

לע"נ הג"ר יעקב ב"ר זבוער זצ"ל רב הכולל יא"צ כ"ד תמוז

לא יחל דברו. המפרשים אומרים על הפסוק 'לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה', דמלבד גופיה דקרא, יש לרמוז שאם האדם ישמור לשונו מלדבר שום

הלל מקאלמאי] נ"י, דמי יוכל להתנהג בחסידות, דוקא מי שהוא צדיק, אמנם חסיד ולא צדיק, הוא כמשל לבעל חוב שמביא דורן [להמלוה, מקודם שפרע החוב], וכמ"ש בחובות הלבבות (שער יחוד המעשה פ"ה) 'אין התוספת מתקבלת עד שיתפרע החובה'. ודי לך במה שאסרה תורה. וזה שאמר הכתוב 'איש כי ידר נדר' וגו', זה רק מי שמקיים 'לא יחל דברו' של הקב"ה לשמור התורה.

ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה. פירש"י מפני שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות. וזה יסוד שצריך לדעת, דאע"פ דלקנאת ה' תעשה זאת, מ"מ קנאה צריך להיות באמצעות הדעת, משא"כ כעס אשר בא פתאום בהסח הדעת, כהאי גוונא אע"ג דלדבר מצוה הוא, לא יחשב כל כך, משא"כ קנאת ה' צבאות הוא במוח ודעת בעבור שמו הגדול יתעלה. וזה 'ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה', דצ"ב דהול"ל 'מהמלחמה', אלא ללמד לדורות אם באים 'למלחמה' בעד 'זאת חוקת התורה', אז תדע כי הבא לכלל כעס בא לכלל טעות מקל וחומר אם זאת כאשר היה למשה, כל שכן וקל וחומר לפשוטים אל תרגזו בדרך וגו' במלחמתה של תורה, אלא מתוך מתון.

לזכות בילא בת רבקה לרפ"ש והצלחה בכ"ע

אמרו בניזיר (דף כג.): אישה הפרם וה' יסלח לה, באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר, שהיא צריכה כפרה וסליחה. וכשהיה מגיע ר' עקיבא אצל פסוק זה היה בוכה, ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה, טעון כפרה וסליחה, המתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בשר חזיר, על אחת כמה וכמה.

וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם) וז"ל: בספר בית שמואל אחרון (עה"ת פרשת פנחס) הביא בשם ספר נזר הקודש מדוע דוקא ר' עקיבא היה בוכה בזה. וכתב משום דמבואר בזוה"ק ובהארי"ז ל' דעשרה הרוגי מלכות היו גלגול י' שבטים שמכרו את יוסף, ויוסף אמר להם 'אתם חשבתם עלי לרעה אלקים חשבה לטובה', וא"כ חטא המכירה היו כנתכוון לברר חזיר ועלה בידו בשר טלה, ור' עקיבא מבואר שהיה גלגול שמעון, ולכן היו לו יסורי גדולים יותר מכולם, לפי ששמעון נכנס בעובי הקורה, ולכן ר' עקיבא דייקא כשהגיע למקרא זה היה בוכה דצריך לקבל יסורין גדולים עבור חטא מכירת יוסף ע"ד ודפח"ח.

לע"נ הג"ר שלמה יצחק ב"ר יוסף בירנבוים זצ"ל יא"צ י"ח תמוז

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. דקדקו המפרשים דתיבות 'לבני ישראל' לכאורה כמיותר, וכי סלקא דעתך שדיבר לראשי מטות הגוים, ועל כל פנים היה מספיק לומר 'ראשי מטות בני ישראל', ואות ה' ד'המטות', אות ל' ד'לבני ישראל' למה ל'. ונראה לע"ד לפי אומרים (מכות יא.) אין 'דיבור' אלא קשות, וכן הוא אומר 'דיבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות', ו'אמירה' היא רכה, כדכתיב 'כה תאמר

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתי (ספר מנחם ציון). תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

תולדות בעל האבני נזר ז"ע

מסופר פעם בליל שבת תשובה כשישב ולמד כדרכו, כבתה המנורה בחדרו באמצע הלילה, והלך לחפש מקום שיש שם אור כדי להמשיך בלימודו, ומצא בחוץ בחצר פנס דולק, ועמד שם ולמד עד אור הבקר, בהיותו שקוע בלימודו לא הרגיש שצינה אחזתו, כי יצא מבלי ללבוש בגד עליון, ולמחרתו נפל למשכב והיה חולה מסוכן.

וכשהגיע ערב יוד"כ, אמר: יותר ממה שמצטער אני שלא אוכל להתענות מחר ביוה"כ, מצטער אני על שלא אוכל לקיים היום את סעודת ערב יוד"כ.

וציזה שהנהגת השלחן תהיה כמו תמיד בנוכחותו, והדלת לחדרו שבו שכב תהיה פתוחה, ויושבי שלחנו היו מסובין בו כמו תמיד, וכל העולם עמדו מסביבם, ובמקום מושבו בראש השלחן ציזה להעמיד את הקערה שלו, ובה המאכל כשיעור שהיו נותנים תמיד עבורו, וציזה לבנו לחלק מתוכה שיריים לעולם, והיה חלש כל כך שלא יכול היה להתפלל אפילו במתווה. אבל בליל כל נדרי התחזק ואמר: רבש"ע! הכי איני עושה כל מה שאתה רוצה ממני? ולמה מגיע לי שאהיה חולה? והוסיף שמקוה להשי"ת שהקדושת כתר של מחר תביא לו כח.

וכשבא במוצאי יוד"כ הרופא אצלו, ושמע שבכל המעת לעת לא טעם מאומה, ושלתפלת נעילה ירד ממתו ועמד על רגליו והתפלל, לא רצה להאמין, ואמר שעל פי דרך הטבע זה היה מן הנמנע, ומיד אחר יוד"כ שב לאיתנו ולסדר עבודתו. (מגדולי התורה והחסידות ח"ה).

דיבור אסור ויהיה נשמר מדברים בטלים ויקדש פיו, אז כל אשר יבקש מהש"ת ישמע את תפילתו. ואנחנו לענ"ד הסברנו הדבר באופן כזה, 'לא יחל דבור', כשאדם האיש הישראלי בא לבית הכנסת להתפלל, יש בתפילה ג' דברים: (א) ראייה. (ב) דיבור. (ג) מעשה.

ראיה - צריך לקדש ראייתו כשמתפלל שהשכינה כנגדו, וא"כ צריכים להתפלל בתוך הסיודור או לסגור העינים כשמתפללים שמונה עשרה, ולכן מבואר בחז"ל שמי שמתפלל מתוך הסיודור או שסוגר את עיניו זוכה לראות פני השכינה בעת המיתה, ואם מסתכלים חוץ לד' אמות אז רואים את המלאך המת ר"ל, וא"כ מחוייבים מאוד להשגיח להתפלל בכוונה בתוך הסיודור או בסגירת העינים.

דיבור - כשמתפללים מחוייבים להשגיח לבטא ולהוציא כל מילה ומילה מה שמוציא מהפה, ואמרו חז"ל שהקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה מצננים לו את הגיהנום, ואין צדיק בארץ שיעשה טוב ולא יחטא, וא"כ כמעט כולם צריכים לעבור את הגיהנום, ואלא מי שקרא ק"ש בדקדוק כל מלה ומלה, אז הגיהנום נעשה בשבילו כמו מקוה טהרה, ולא מרגיש האש הנורא והשגל והקרח של הגיהנום, ומי שלא מדקדק, יסבול כל יסורי הגיהנום. וגם בדיבור יש דברים בטלים שאנשים באים בבית הכנסת ומדברים באמצע התפילה ובאמצע אמירת קדיש ובחזרת הש"ץ שאנשים רגילים בזה ועונשם כבד מאוד, כמו שמבואר בזוה"ק בזה, וא"כ מחוייבים מאוד להשגיח בבית הכנסת שלא לדבר דברים בטלים ושנתפלל בכוונה מלה במלה, וא"כ ביארנו הדיבור שיש בתפילה.

מעשה - זהו הכריעות בתחילת שמונה עשרה ובמגן אברהם ובמודים וכו', ובכל התפילה שיהודי מתפלל הוא מתנענע כמו שאומר הכתוב 'כל עצמותי תאמרנה ה', וא"כ היהודי מתנענע וכורע בתפלה לפני הקב"ה ומקדש עצמו במסירות נפש ובכוונה ראויה ובקדושה ובטהרה, וא"כ היהודי הצדיק שמקיים כל הדברים הקדושים האלו בזמן התפילה, 'לא יחל דבור', שאין עושה תפילתו חול וזול אלא בקדושה ובטהרה ובכל הדברים האלו שהם בראיה דיבור מעשה, אז 'כל היוצא מפיו יעשה', שהש"ת יעשה כל מה שיהודי הצדיק מבקש ממנו ותפילתו מתקבלת לפני הבורא עולם, כנלענ"ד בזה, ודברינו נפלאים.

חדש ויצא לאור

חדושי רבנו חיים הלוי

על הרמב"ם
עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

י"ל מחדש בתוספת מבוואר ציונים, עיונים, כותרות מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומורחבת
בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאחר
הרבה שנים בניגוע עשומה

מכון מורשת הגר"ח
מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
moreshagrad@gmail.com

הפצה ראשית
עם הספר 'לעוץ'

קט"ו
למית כבוד
הרב הגאון
המובהק

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה – ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפוראת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר באר"ב: הרב יצחק מיטניק שליט"א 47.33-987-732
בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

**סגולה פאר
ערליכע קינדער**

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

**אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד
דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.**

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער יצועה כדיוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באוונדערע שטיין, באוונדערע עבודה און תפלות און א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מזאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכון דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יבנה הלב (-אנציינען זיין הארץ צו אריינשטיין), שיתחנן לבו לשמים לטובה (-ס'וויסען די גאנצע מענטש), ותראה מלאים (-וועסט זעהן וואונדער),** מקען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

**צופרידענע
עלטערען פון
מכון דורות
ישרים זאגן:**

”מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט ענדיגען א מסכתא

”מיין זוהן בעהט אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

”מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

”אייך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

”כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מיין קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חבר'ס קינד